

ЛЬОДОВІ КВІТИ

Сумерки впали на притулене до гір верховинське село. В садках завмерли дерева, під холодною сніжаною ковдрою лежать смуги нив, узбіччя крутогорів, оповилися спанком ліси.

В хатах тут-там блимають сліпі гасниці. Надворі ще біліє сніг, бо його осяває повний місяць. А в халупі Федора Данилюка вже темна ніч лягла на лаву, забралася в закутини, виповзла на піч.

Малий Михайлик сидить собі на печі. Він тулиться до теплого коша. Сьогодні тітка Василина принесла дров, і в їхній хаті було тепло. А на завтра вже нема чим зігріти хату. Михайликові щось спало на думку й каже до хворої мами, що лежить на дощаному ліжку.

— Мамка, а Миколи завтра?

— Завтра, сину. А ти ще не спиш?

— Не сплю. Я хотів би, щоб мені приснився татко. А чому його нема дома? Коли йшов на залізницю, казав: на Миколи буду дома.

— А може татко вночі приїде! — заспокоїла мати хлопця, глянувши на вікно, до якого звук грюкати Федір, повертаючись додому пізно вночі.

Що може відповісти синові, коли нічого про чоловіка не знає? Поїхав в далеку Бельгію, та як камінь у глибокій воді пропав. Чекає додому, а нема і вістки од нього. Де перебуває він цього вечора? Згадує чи не згадує свого хлопця і ті бідні подарунки, що клав йому торік в ніч перед святом Миколи на підвіконня.

Загуділо в комині. Сердився вітер, бив шибками.

— Мамо, то не тато під хатою? — мовив хлопець й плигнув з печі, наче мав відчинити батькові двері.

— Не тато, ні! — відповіла мати.

Михась принишк до шибки. Надворі не видно нікого.

В ущелині міжгір'я пролунав свист паровоза.

— Мамо, а коли тато приїде, я побігну його зустрічати.

— Підеш, синку, підеш! — потішила мати сина.

Михась і зараз вибіг би надвір, подався б тою дорогою, якою разом з матір'ю проводжали тата, коли ішов на заробітки.

Вітер знову грюкнув у віконну шибку.

Михасю стало лячно. Здалося, що з-за рогу хати ось-ось виплигне пугало — стільки всіляких неблиць наслухався від діда Дмитра про упирів, — витріщить люті очі, простягне довгі ручища.

— Иди спати, синку! Татко приїде, не дивися надвір, бо то гріх виглядати вночі крізь вікно, — мовила мати, бо думала, що хоч так хлопець піде на піч. Адже біля вікна холодно.

Михась і справді змерз. Він хутко побіг від вікна. Та йому не спалося. Думав про батька, про дарунки, що їх дістав торік в день Миколи-чудотворця.

— Мамо, а ви розкажіть про святого отця Миколая, тато так красно про нього говорив мені.

— Я, синку, не знаю. То коли тато приїде, він тобі розповість.

А на гадку Михасеві приходила та нехитра, проста батькова казка, яку розповідав про святого Миколу. «Добрих обдаровує, бідним помагає, нещасних рятує». Пригадувалося. «І тобі, коли будеш маму й тата слухати, святий Микола принесе цукерків, тільки залиши на вікні шапку, аби Микола мав до чого покласти дарунка».

І як в той ранок здивувався було Михась, коли справді знайшов у шапчині цукерки. Батько обіцяв, що Микола принесе йому і постолі, якщо буде послушним.

В уяві Михась малював собі того отця Миколу. Ось він підійшов до вікна, плечі зігнулися під важкою ношею — хіба мало добрих дітей на світі? Микола виймає пакунки з цукерками, а Михасеві зараз хотілось би дістати постолі. Він би обувся й пішов до хаті по дрова.

— Мамо, я покладу шапку на вікно. Святий Микола принесе мені постולי.

Та мати вже спала.

Михась знову стрибнув з печі. На краечку холодної плити знайшов сірники, запалив скіпку. Смушева шапка висіла на клинку біля дверей. Михась підсунув табурета, зняв її й поклав на підвіконня.

Полонинські вітри шарпали солом'яну стріху.

Вночі Михайликові приснився сон, що додому повернувся тато. Він побачив його, коли батько був в кінці садиби, й побіг зустрічати. А в тата багато квітів. Чому це татко з квітами? Таж ніколи додому він їх не приносив. Хотів взяти квіти від батька, побігти до мами, а тато не віддавав.

— Я сам хочу дати матері. А тобі інших дарунків є досить.

На порозі хати вже й мама чекає, сяє радістю. Батько подав їй квіти, обійняв, цілує. Зайшли разом до хати. Коли поставили квіти до череп'яного глека, немов небесні зорі розсипалися в хаті, так стало ясно.

Мати порається біля печі. Тато синові гостинці виймає. Та не постולי, а черевики з підківками подає.

На столі лежить велика біла й запашна паляниця.

Ще приснилося Михасеві, що всі гостинці від тата сховав під подушку...

— Мамо, татко був тут! Він мені черевики приніс! — схопився Михась зі спанку, сунув руку під подушку, а звідти обдало пусткою і війнуло холодом, що тягнувся від стіни.

— Мамко, де наш тато? — спалахнув хлопець.

— Цить! Спи! Тобі щось сниться!

І заспаний хлопець підібгав під себе ніжки.

...За сині моря, неозорі океани ховалася ніч. А в Карпати на чарівному білосніжному коні спускався зимовий світанок. Перед ним стелилася пухнаста ковдра полів.

Ранок заглянув до хати, в якій жив Михайлик. Крадькома підійшов до печі, торкнувся щік хлопця. Михась пробудився, глянув на вікно і плигнув на землю.

— Мамо! Чому святий Микола мені нічого не приніс?

Мати звелася на ліктях й собі здивилася на вікно.

— Тобі, Михайлику, святий Микола приніс дарунок! Видиш, він срібні чічки лишив на вікні.

Михайлик знічев'я шкребнув пальчиком по шибі, а на підвіконня посипалися іскристі крижини.

Михайлик ще все стояв. Немов тут, на підвіконні, мали бути гостинці. Та лишень льодові квіти виблискували холодним, байдужим сріблом, коли впали на них перші промені сонця.